

H.
5125.7 ~~833~~

Pärnu Eesti-rahwa

Kalender

ehf

Läht- raamat

1888

aasta pääle, pärast

Jeefuse Kristuse

fündimist.

Sel aastal on 366 päewa.

Pärnu.

trükitud ja müia F. W. Born'i pärijate juures.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

39214

7833

Pärnu Eesti-rahwa

K a l e n d e r

ehi

Täht-raamat

1888

aasta pääle pärast

Jeesuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 366 päewa.

Pärnus,

trükitud ja müia J. W. Vorm'i pärijate juures.

Märkide seletamine.

noor kuu.

esimene weerand.

täis kuu.

viimne weerand.

P. Püha. — p. päew ja pärast. — h. hommiku.

L. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Nasta aead.

Kewade hakab 8. Märtsil kell 6 hom.

Sui hakab 9. Juunil kell 2 hom.

Sügise hakab 10. Septembril kell 5 öhtu.

Tali hakab 9. Detsembril kell 11 hom.

Jõulu ja Wastla päewa wahet on 10 nädalat
4 päewa.

Mõne sünduse mälestus ja arv.

	Nastab.
Maaailma loomisest	5838
Jesanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1888
Tartu-linna alustamisest	858
Mill' ristiusu Liivimaaale tuli	697
Tallinna-linna alustamisest	669
Pärnu-linna alustamisest	633
Püssirohu leidmisest	546
Raamatu trükitunsti leidmisest	448
Lutteruse õige usu üleswõtmisest	371
Wanast tattuaeast	231
Loomba põlemisest	204
Suurest näljast Liivi- ja Gestimaal	192
Peeterburgi-linna alustamisest	185
Leisest tattuaeast	178
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	178
Tartu suure kooli eht akadeemi asutamisest	86
Mill' uusi rõugid panema hakati	85
Rui Brantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis välja aeti	77
Gestimaa talurahwa priits lastmisest	71
Meie Keisri härra Aleksandre III. sündimisest	43
Liivimaa talurahwa priits lastmisest	69
Uue kiriku-saaduse järel Jumalateenistus	57
Krimmi sõda hakatusest	34
Meie armuline Keiser Aleksander III. walitsemas	8
Mill' wiimane suur hinge-kirjutus oli	30
Wenemaa rahwa priits lastmisest	27
Mill' üleüldine wäeteenistus hakkas	15

Kristuse ümberlõikamisest. Luut. 2, 21.

1 Reede	Nääri-päew.	10, 15' h.
2 Laup.	Nabel	Paras külm.

Joosepi põgenemisest. Matt. 2, 13.

3 Pühap.	P. p. Nääri-p.	Pilwine.
4 Esmasp.	Metusala	Dormine.
5 Teisip.	Siimeon	
6 Keisnäd.	3 Kun. Püh.	Selge.
7 Neljap.	Julianus	Külm.
8 Reede	Erart	Pehme ilm.
9 Laup.	Kaspar	6, 26' h.

Jeesus 12 aastat wana. Luut. 2, 41.

10 Pühap.	1. P. p. 3 K. P.	Selge
11 Esmasp.	Hugo	ja
12 Teisip.	Reinhold	külm.
13 Keisnäd.	Natso	Sula ilm.
14 Neljap.	Robert	Pehme
15 Reede	Weelik	ilm.
16 Laup.	Madli	

Pulmad Kaana linnas. Johann. 2, 1.

17 Pühap.	2. P. p. 3 K. P.	0, 56' h.
18 Esmasp.	Ellen	Pilwine.
19 Teisip.	Saara	Külm.
20 Keisnäd.	Maab. Sebast.	
21 Neljap.	Agnes	Pilwi-
22 Reede	Wintsend	ne.
23 Laup.	Laala	9, 2' ö.

Päälitust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

24 Pühap.	3. P. p. 3 K. P.	Dormine
25 Esmasp.	Paawli päew	ja
26 Teisip.	Hans	tuislab.
27 Keisnäd.	Netta	
28 Neljap.	Kaarel	Sula
29 Reede	Saamuel	ilm.
30 Laup.	Ludolw	

Jeesus laewas. Matt. 8, 23.

31 Pühap.	4. P. p. 3 K. P.	1, 29' h.
11mal	Isel tõuseb päite t. 8, 50 min.; lähäb looja t. 3, 29 min.	
21sel	" " " 8, 33 " " " 3, 52 "	
	" " " 8, 12 " " " 4, 17 "	

1 Esmasp.	Brigitte.	Selge.
2 Teisip.	Küünla p.	Pilwine
3 Keefnäd.	Ida	ja
4 Neljap.	Mai	külm.
5 Reede	Ugaata	Paras
6 Laup.	Toora	külm.

Umbrohust nifu sees. Matt. 13, 24.

7 Pühap.	5. P. p. 3. R. P.	Annab lund.
8 Esmasp.	Saalomon	3, 36' h.
9 Teisip.	Polli	Tormine.
10 Keefnäd.	Pauline	Pilwine
11 Neljap.	Koosa	taewaš.
12 Reede	Karolina	Sajab
13 Laup.	Meliita	wihma.

Kristuse ärafeletamisest. Matt. 17, 1.

14 Pühap.	6. P. p. 3. R. P.	Suuline.
15 Esmasp.	Liina	1, 35' ö.
16 Teisip.	Suula	Pehme

17 Keefnäd.	Konstantzia	ilm.
18 Neljap.	Anton	Selge.
19 Reede	Susanna	Annab
20 Laup.	Ottokar	lund.

Töötégijaišt wiina mäel. Matt. 20, 1.

21 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Wihmane.
22 Esmasp.	Peetre päew.	5, 3' h.
23 Teisip.	Miina	Selge.
24 Keefnäd.	Madise päew	Paras ilm.
25 Neljap.	Alma	Annab
26 Reede	Neštor	

Suure Majesteeti Keisri Härra Aleksander III. sündimise päew.

27 Laup.	Leander	pehmet lund.
----------	---------	--------------

Seeme langeb mitmesuguse maa pääle. Luuk. 8, 4.

28 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	Udune.
29 Esmasp.	Suštus	5, 58' ö.

Isel tõuseb päike t. 7, 45 min.; lähäb looja t. 4, 44 min.

11mal	"	"	7, 17	"	"	"	5, 11
21sel	"	"	6, 52	"	"	"	5, 33

1 Teisip.	Albinus	Pilwine.
2 Reeknäd.	Lowiisa	
Keiserliku Majesteeti auujärjele saamise päew.		
3 Neljap.	Runigunde.	Paras soe.
4 Reede	Alisse	Annab
5 Laup.	Auroora	lund.

Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31.

6 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	Annab
7 Esmasp.	Elia	niisket lund.
8 Teisip.	Wastla päew	Pööri p.
9 Reeknäd.	Tuhka päew	Sajab
10 Neljap.	Mikko	wihma.
11 Reede	Raupu	Tuuline
12 Laup.	Kregor	ilm.

Kristust kiusatuse. Matt. 4, 1.

13 Pühap.	1. P. paastus.	Annab
14 Esmasp.	Matilde	lund
15 Teisip.	Ulrike	☉ 11, 44' d.
16 Reeknäd.	Palwe päew	Külm.

17 Neljap.	Truuta	Heitlik.
18 Reede	Adeliine	Selge.
19 Laup.	Joosep	

Kaananea-maa naesest. Matt. 15, 21.

20 Pühap.	2. P. paastus.	Külm.
21 Esmasp.	Benedikt	
22 Teisip.	Kaawael	☾ 2, 18' d.
23 Reeknäd.	Tiits	Wihmane.
24 Neljap.	Kasimir	Selge.
25 Reede	Paastu M. p.	
26 Laup.	Emanuel	Ilm lähab

Kristus ajab kurja waimu wälja. Luut. 11, 14.

27 Pühap.	3. P. paastus.	sojemaks.
28 Esmasp.	Eugenie	Külmad
29 Teisip.	Wilipiine	
30 Reeknäd.	Marie	☉ 10, 44' h.
31 Neljap.	Teetel	ööd.

Isel tõuseb päite t. 6, 25 min.; lähab looja t. 5, 55 min.
 11mal " " " 5, 54 " " " 6, 20 "
 21sel " " " 5, 26 " " " 6, 43 "

1 Reede	Karjal. p.	Sajab
2 Laup.	Teodosia	räätsakast.

Kristus jõddab 5000 meest. Joann. 6, 1.

3 Pühap.	4. P. paastus.	Pilwine.
4 Esmasp.	Ambrosius	Miiske
5 Teisip.	Berthold	ilm.
6 Keisnäd.	Herta	☾ 1, 29' d.
7 Neljap.	Virgine	Ilm
8 Reede	Edgar	lähäb
9 Laup.	Laus	

Jeesust wiisatasse timidega. Joann. 8, 46.

10 Pühap.	5. P. paastus.	õige
11 Esmasp.	Hermann	sojaks.
12 Teisip.	Julius	Zuuline
13 Keisnäd.	Justinus	ja
14 Neljap.	Künni p.	☾ 7, 59' h.
15 Reede	Leemet	selge
16 Laup.	Kaarin	ilm.

Kristuse sisselöötmisest. Matt. 21, 1.

17 Pühap.	6. P. paastus.	Sojad
18 Esmasp.	Walerian	päewad.
19 Teisip.	Wanni	Annab
20 Keisnäd.	Pärt	☾ 1, 24' h.
21 Neljap.	Suur Neljap.	rohkeste
22 Reede	Suur Reede.	wihma.
23 Laup.	Jüri päew	

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

24 Pühap.	1. Ülest. P.	Heitlik.
25 Esmasp.	2. Ülest. P.	Soe
26 Teisip.	Zoots	ilm.
27 Keisnäd.	Edu	
28 Neljap.	Tereesia	
29 Reede	Raimund	☾ 3, 0' h.
30 Laup.	Pilli	

Isel tõuseb päike t. 4, 54 min.; lähäb looja t. 7, 9 min.
 11mal " " " 4, 25 " " " 7, 33 "
 21sel " " " 3, 58 " " " 7, 56 "

Jeesus näitab ennast jüngritele. Joann. 20, 19.

1 Pühap.	1. P. p. ül. P.	8. küli nädal.	Wihmane.
2 Esmasp.	Siigismund		Pilwine
3 Teisip.	+ leidm. p.		taewas.
4 Kesknäd.	Tiiu		Wilu õht.
5 Neljap.	Kottart		Sajab
6 Reede	Tidrik		wihma

Keiserliku kõrguse Suurwürsti auujärje pärija
Nikolai Aleksandrowitshi sündimise päew.

7 Laup. | Henriette | 00, 42' h.

Heast tarjatseft. Joann. 10, 12.

8 Pühap.	2. P. p. ül. P.	7. küli nädal.	ja
9 Esmasp.	Nikolai		wilu ilm.
10 Teisip.	Kreet		Selge
11 Kesknäd.	Wiktor		ja
12 Neljap.	Walli		foe.
13 Reede	Wietso		3, 17' d.
14 Laup.	Kristjan		Sajab

Üüritefe aja pärast. Joann. 16, 16.

15 Pühap. | 3. P. p. ül. P. | | wihma

Suure Keiserliku Majesteetide kroonimise päew.

16 Esmasp.	Kreet	6. küli nädal.	ja tuuline
17 Teisip.	Herbert		ilm.
18 Kesknäd.	Serik		Wihmane.
19 Neljap.	Wiilip		Selge ja
20 Reede	Pilla		C 2, 30' d.
21 Laup.	Ernestiine		foe.

Kristuse äraminemisest. Joann. 16, 5.

22 Pühap.	4. P. p. ül. P.	5. küli nädal.	Ilm lähäb
23 Esmasp.	Leontiine		ikka
24 Teisip.	Esther		fojemaks.
25 Kesknäd.	Elfriede		Selge
26 Neljap.	Eduard		ja
27 Reede	Ludolw		foe.
28 Laup.	Willem		6, 11' d.

Digest palumisest. Joann. 16, 23.

29 Pühap.	5. P. p. ül. P.	nädal.	Selge
30 Esmasp.	Wiigand		taewas.
31 Teisip.	Alide		

Isel tõuseb päite t. 3, 42 min.; lähäb looja t. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	8, 42	"
21fel	"	"	2, 56	"	"	9, 1	"

1 Kesknaäd.	Altiide	4. kätt	Soe ja selge.
2 Neljap.	Suur risti p.		
3 Keede	Erasmus		
4 Laup.	Bridriika		

Püha Waimu töutusest. Joh. 15, 26.

5 Pühap.	6. P. p. üll. P.	3. kätt nädal.	☉ 8, 26' h.
6 Esmasp.	Adalbert		Wihmasadu.
7 Teisip.	Lukretsia		
8 Kesknaäd.	Bridolin		Selge
9 Neljap.	Pittkem päew.		ja
10 Keede	Blawius		õige
11 Laup.	Peep		☿ 10, 44' d.

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

12 Pühap.	1. Suiste P.	2. kätt näd.	foe.
13 Esmasp.	2. Suiste P.		Annab
14 Teisip.	Josewine		wihma.
15 Kesknaäd.	Wiit		Pilwine
16 Neljap.	Justiina		taewas.

17 Keede	Artur	2. t. n.	Wäga
18 Laup.	Albert		

Jeesus ja Nitodeemus. Joann. 3, 1.

19 Pühap.	3ainu Jum. P.	1. kätt nädal.	☾ 5, 59' h.
20 Esmasp.	Wloriau		foe.
21 Teisip.	Emil		Pilwine
22 Kesknaäd.	Ludmilla		taewas.
23 Neljap.	Malwina		Heitlik.
24 Keede	Jaani p.		
25 Laup.	Milli		

Nittast mehest ja Laatsarusest. Luut. 16, 19.

26 Pühap.	1. P. p. 3a. J. P.	☿ 7, 53' h.	Annab
27 Esmasp.	Waldeka		wihma.
28 Teisip.	Joosua		Wilu
29 Kesknaäd.	Peeter Pauli p.		õh.
30 Neljap.	Lilla		

Isel tõuseb päite t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.

11mal	"	"	2, 43	"	"	"	9, 17	"
21sel	"	"	2, 54	"	"	"	9, 14	"

1 Reede	Teobald	Annab
2 Laup.	Heina Maarja p.	wihma.
Suurest õhtusöömaaeast. Luul. 14, 16.		
3 Pühap.	2. P. p. 3a. J. P.	Ilm lähab
4 Esmasp.	Ulrik	☉ 1, 50' δ.
5 Teisip.	Edit	sojemaks.
6 Keisnäd.	Hektor	Selge.
7 Neljap.	Aliine	Wilu
8 Reede	Adelaide	õht.
9 Laup.	TuSnelda	
Arakadunud lambast. Luul. 15, 1.		
10 Pühap.	3. P. p. 3a. J. P.	7 wenna. p.
11 Esmasp.	Emmeline	☉ 7, 22' h.
12 Teisip.	Hendrik	Tume ilm.
13 Keisnäd.	Mareta päew.	Selge ja
14 Neljap.	Dskar	tuuline.
15 Reede	Apostl. laht.	Annab
16 Laup.	Hermiine	müriska-

Olge armulised! Luul. 6, 36.

17 Pühap. | 4. P. p. 3a. J. P. | mise

18 Esmasp.	Rosiina	☾ 10, 6' δ.
19 Teisip.	Kamilla	wihma.
20 Keisnäd.	Eliias	Tuuline.
21 Neljap.	Daaniel	Sajab
22 Reede	Maria Magd.	

Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime päew.

23 Laup. | Adelhaid | wihma.

Rohkest tala-jaagist. Luul. 5, 1.

24 Pühap.	5. P. p. 3a. J. P.	Selge ja
25 Esmasp.	Jakobi päew.	õige soe.
26 Teisip.	Anna	☉ 7, 58' δ.
27 Keisnäd.	Marta	Annab
28 Neljap.	Plaatu	wihma.
29 Reede	Edmund	Wäga wilu,
30 Laup.	Rosaalie	ainult keft-

Waariseride õigusest. Matt. 5, 20.

31 Pühap. | 6. P. p. 3a. J. P. | päewal soe.

1 sel	tõuseb	päike t.	3,	6 min.;	lähab	looja t.	9,	3 min.
11 mal	"	"	3,	26	"	"	8,	45
21 sel	"	"	3,	47	"	"	8,	23

1 Esmasp.	Peetr. wang.	Selge
2 Teisip.	Ellinor	☉ 6, 21' ö.
3 Keisnäd.	August	ja soe.
4 Neljap.	Roman	Heitlik.
5 Reede	Dswald	
6 Laup.	Krist. äraselet.	Wilud

4000 mehe söötmisselt. Mart. 8, 1.

7 Pühap.	7. P. p. 3a. J. P.	ööd.
8 Esmasp.	Kotlep	Pilwine
9 Teisip.	Romanus	☾ 5, 57' ö.
10 Keisnäd.	Lauritse päew	ja
11 Neljap.	Olga	jahe
12 Reede	Klaara	ilm.
13 Laup.	Elwire	

Wale-prophetidest. Matt. 7, 15.

14 Pühap.	8. P. p. 3a. J. P.	udune.
15 Esmasp.	Kiili Maarja p.	Soojus
16 Teisip.	Tisak	
17 Keisnäd.	Adele	☾ 3, 55' ö.

18 Neljap.	Seleene	kahaneb
19 Reede	Melanie	aegamööda.
20 Laup.	Bernhard	

Ületohtusest maea-pidajast. Luut. 16, 1.

21 Pühap.	9. P. p. 3a. J. P.	Alati
22 Esmasp.	Nadiine	selge ilm.
23 Teisip.	Benjamin	Keisipäiwiti
24 Keisnäd.	Pärtli päew	☉ 6, 33' h.
25 Neljap.	Ludwik	kaunis
26 Reede	Nataalie	soe.
27 Laup.	Seppart	

Jeruusalemma ärarikkumisselt. Luut. 19, 41.

28 Pühap.	10. P. p. 3a. J. P.	Selge
29 Esmasp.	Joann. huff.	taewas.
30 Teisip.	Aleksander	

Suure Majesteeti Keisre Härra nime päew.

31 Keisnäd.	Wilma	☉ 11, 37' ö.
-------------	-------	--------------

Isel tõuseb päike l. 4, 13 min.; lähäb looja l. 7, 55 min.

11mal	"	"	4, 36	"	"	7, 27
21sel	"	"	4, 59	"	"	6, 58

1 Neljap.	Egidius	Waike
2 Reede	Liisa	ja selge.
3 Laup.	Bertha	Kenad

Waariserist ja tõlnerist. Luut. 18, 9.

4 Pühap.	11. P. p. 3 a. J. P.	päewad.
5 Esmasp.	Mooses	Pilwine.
6 Teisip.	Magnus	Soe
7 Kesk-näd.	Regina	ja
8 Neljap.	Maria sünd. p.	☉ 7, 1' h.
9 Reede	Bruno	selge.
10 Laup.	Pööri päew.	

Kurdist ja keeletumast. Mart. 7, 31.

11 Pühap.	12. P. p. 3 a. J. P.	Sääb
12 Esmasp.	Erna	selgeks
13 Teisip.	Umaatus	ja
14 Kesk-näd.	Risti ülend.	sojaks.
15 Neljap.	Nikodeemus	
16 Reede	Leena	☾ 10, 7' h.

17 Laup.	Lambert	Wihmasadu.
----------	---------	------------

Galastajast Samaaria-mehest. Luut. 10, 23.

18 Pühap.	13. P. p. 3 a. J. P.	Pilwine
19 Esmasp.	Werner	taewas.
20 Teisip.	Marianne	Kaunis
21 Kesk-näd.	Mattenise p.	soe.
22 Neljap.	Moorits	
23 Reede	Wendela	☉ 4, 11' d.
24 Laup.	Joann. saam.	Wihmasadu.

Kümnest pidalitöbifest. Luut. 17, 11.

25 Pühap.	14. P. p. 3 a. J. P.	Waga
26 Esmasp.	Joann. öp.	jahe.
27 Teisip.	Nadolw	Sajab
28 Kesk-näd.	Wentsel	alati
29 Neljap.	Mihkle p.	wihma.
30 Reede	Hironimus	☾ 7, 6' h.

111el tõuseb päite t. 5, 24 min.; läheb looja t. 6, 26 min.

11mal	"	"	5, 47	"	"	"	5, 56	"
211el	"	"	6, 10	"	"	"	5, 27	"

1 Laup.	Bolmer	Wihmane.
Mammonast. Matt. 6, 24.		
2 Pühap.	15. P. p. 3a. J. P.	Lõikuse P.
3 Esmasp.	Elsa	Kulmad
4 Teisip.	Prantsiskus	ööd.
5 Keisnäd.	Amaalie	Pilwine
6 Neljap.	Wiides	taewa.
7 Reede	Alwil	☉ 10, 46' ö.
8 Laup.	Samuela	ja niiske.

Naini-linna furnust. Luut. 7, 11.

9 Pühap.	16. P. p. 3a. J. P.	Mahe õht.
10 Esmasp.	Arwid	Ilm
11 Teisip.	Burkart	lähäb
12 Keisnäd.	Walwrid	külmema.
13 Neljap.	Irma	Sajab
14 Reede	Willemiine	wihma.
15 Laup.	Hedwig	

Wee-töbiseft. Luut. 14, 1.

16 Pühap.	17. P. p. 3a. J. P.	☉ 3, 32' h.
-----------	---------------------	-------------

17 Esmasp.	Wlorentin	Seeb
18 Teisip.	Luuka päew	külma.
19 Keisnäd.	Dige usu ül. w. p.	Pilwine.
20 Neljap.	Wendelin	Annab
21 Reede	Ursel	natuke
22 Laup.	Kordula	lund.

Suuremast käjust. Matt. 22, 34.

23 Pühap.	18. P. p. 3a. J. P.	☉ 1, 39' h.
24 Esmasp.	Hortensia	Külm
25 Teisip.	Krispin	kestab
26 Keisnäd.	Amandus	edasi.
27 Neljap.	Laura	Wahel
28 Reede	Siimon	natuke lund.
29 Laup.	Engelbreht	☉ 0, 25' ö.

Alwatub inimesest. Matt. 9, 1.

30 Pühap.	19. P. p. 3a. J. P.	Külm.
31 Esmasp.	Wolfgang	

111el tõuseb päite t. 6, 34 min.; lähäb looja t. 4, 57 min.

11mal	"	"	6, 59	"	"	"	4, 29	"
211el	"	"	7, 24	"	"	"	4, 3	"

1 Teisip.	Pühade päew	Sajab
2 Kesknäd.	Hingede päew	räätsakast.
3 Neljap.	Diilemann	Paras
4 Reede	Otto	külm.
5 Laup.	Potta	

Pulma riidest. Matt. 22, 1.

6 Pühap.	20. P. p. 3a. J. P.	☉ 4, 53' ö.
7 Esmasp.	Engelbert	Sula ilm.
8 Teisip.	Aleksandra	Annab
9 Kesknäd.	Teodor	lund.
10 Neljap.	Martin Lut.	ühte-
11 Reede	Martin piiskop	wiisi
12 Laup.	Korneelia	

Runinga-mehe poeast. Joann. 4, 47.

13 Pühap.	21. P. p. 3a. J. P.	pehme
14 Esmasp.	Bridrik	☉ 6, 57' ö.

Suure Majesteeti Keisri Proua sündimise päew.

15 Teisip.	Leopold	ilm.
16 Kesknäd.	Ottomar	Enamište

17 Neljap.	Hugo	
18 Reede	Aleksander	pilwine
19 Laup.	Liisbet	taewaš.

Kawalast sulast. Matt. 18, 23.

20 Pühap.	22. P. p. 3a. J. P.	Surnute P.
21 Esmasp.	Maria ohw. p.	☉ 11, 42' h.
22 Teisip.	Alwons	Ulati
23 Kesknäd.	Klemens	umbes
24 Neljap.	Lebereht	ilm.
25 Reede	Kadri päew	Külm.
26 Laup.	Konrad	Külm

Kristuse sisse sõitmiseft. Matt. 21, 1.

27 Pühap.	1. Kr. tul. P.	peab finni.
28 Esmasp.	Günter	☉ 8, 22' h.
29 Teisip.	Eberhard	Annab lund
30 Kesknäd.	Andrese päew	ja külm.

111el tõuseb päite t. 7, 52 min.; lähäb looja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	8, 16	"	"	"	3, 17	"
211el	"	"	8, 37	"	"	"	2, 57	"

1 Neljap.	Arnold	Sula
2 Reede	Meeta	ilm.
3 Laup.	Barba	Heitlikud

Viimse päeva tähtedest. Luuk. 21, 25.

4 Pühap.	2. Kr. tul. P.	ilmad.
5 Esmasp.	Sabiina	
6 Teisip.	Nikolaus	☉ 0, 18' δ.

Suurwürsti Auujärje=pärija nime päew.

7 Kesknäd.	Antoonie	Rülm.
8 Neljap.	Maria saam. p.	
9 Reede	Lühem päew	Pilwine
10 Laup.	Tuudit	taewaš.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühap.	3. Kr. tul. P.	Seeb
12 Esmasp.	Ottilie	külma ja
13 Teisip.	Luutsia	annab lund.
14 Kesknäd.	Ingeborg	☉ 7, 37' h.
15 Neljap.	Johanna	
16 Reede	Alwine	Tormine.

17 Laup.	Ignaatius	Alaline
----------	-----------	---------

Joannese tunnistus. Joann. 1, 19.

18 Pühap.	4. Kr. tul. P.	külm
19 Esmasp.	Eot	ilm.
20 Teisip.	Abraham	☉ 10, 44' δ.
21 Kesknäd.	Tooma päew	Pilwine
22 Neljap.	Beata	taewaš.
23 Reede	Wiktoria	
24 Laup.	Adam. Gewa	Rülm

Kristuse sündimisest. Luuk. 2, 1.

25 Pühap.	1. Jõulu P.	annab
26 Esmasp.	2. Jõulu P.	järele.
27 Teisip.	Ev. Johann.	
28 Kesknäd.	Süüta laste p.	☉ 2, 17' h.
29 Neljap.	Noa	Udune ja
30 Reede	Davit	külm.
31 Laup.	Silvester	Annab lund.

11111 tõeſeb päite t. 8, 53 min.; lähäb looja t. 2, 56 min.

11mal	"	"	9, 1	"	"	"	2, 58	"
21111	"	"	8, 52	"	"	"	3, 1	"

Päikese- ja kuu-warjutamised.

Aastal 1888 warjutakse päikest neli ja kuu kakskorda, kellest ommeti ainult esimene kuu-warjutamine ja osalt kolmas päikese-warjutamine meie maal nähtavad saamad olema.

1) Meie maal nähtaw täieline kuu-warjutamine on 16. ja 17. Januaril. Warjutamise hakatus on 16. Januaril kell 11, 7 min. õhtu ja lõpetus 17. Januaril kell 2, 47 min. hommiku.

2) Meie maal osalt nähtaw päikese-warjutamine on 26. Juulil. See ülepea wähe tähtjas warjutamine hakkab meie maal pisut aega enne päikese looja minekut.

Täädaandmine,

mil kirjad posti pääle peawad äraantud saama.

Raha kirjad, palid ning muud hinnawäärilised paberid ja dokumendid wõetakse iga esmaspäew, testnädal, neljapäaw ja laupäew enne lõunat, kello 9sast kunni kello 1ni wastu ja muud kirjad, kui neil tembelatud kumärid ehk postmargid peal, wõiwad iga päew ja igal aeal, selle tarbeks wälja pandud kasti sisse pandud saada. Raha raamatud, pakeetid ja muud hinna wäärilised paberid ning dokumendid antakse neilsammal päiwil ja aeal wälja, mil neid wastu-

wõetakse, aga peab sellel, kes ise kirjutada ei mõista, kirjutaja kaasas olema, kes wastuwõtmise üle postiraamatusse peab kirjutama.

Järgmistel päewadel saab post-kuntor üsna kinni olema:

Keiserliku Majesteetide nimepäewadel, Uue aasta päewal, Kolmekuninga päewal, esimesel ja teisil Lühawõtte pühäl, esimesel Suwiste pühäl ja esimesel Jõulu pühäl.

Kaks tundi päewas, kellu 11 kuni 1 saab post-kuntor järgmistel päewadel lahti olema:

Jssanda templi wiimise p. (Küünla p.), Paastu Maarja p., Jssanda Jerusalemma minemise p. (Palmi puude p.) kolmandamal Lühawõtte p., Jssanda taewaminemise pühäl, Jssanda äraseletamise p. (6. August), Rukki Maarja p. (15. August), Neitsi Maria sündimise p. (8. Septembril), Risti ülendamise p., Neitsi Maria templisse wiimise p. (21. Nowembril) ja iga nädali pühäl.

Kroonu - pühad,

mis uue kiriku-tääduse järele ka Maa kirikutes tulewad pidada.

1. Küünla-kuu 26. päewal. Meie suure Keisri härra ja kõige Weneriigi Jäwalitseja Aleksander Aleksandrowitshi sündimise päew.

2. Paastu-kuu 2. päewal. Meie suure Keisri härra Aleksander Aleksandrowitshi walitjuse hakatuse päew.

3. Lehekuu 6. päeval. Tšesaarewits'i Suurwürlst auu-
järje pärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise
päew.

4. Lehekuu 15. päeval. Meie suure Keisri härra ja Tš-
ma Abikaasa kroonimise päew.

5. Heina-kuu 22. päeval. Suure Majesteeti Keisri
Proua Maria Weodorowna nime päew.

6. Lõituse-kuu 30. päeval. Meie suure Keisri härra
Aleksander Aleksandrowitschi nime päew.

7. Talwe-kuu 14. päeval. Suure Majesteeti Keisri
Proua Maria Weodorowna sündimise päew.

8. Jõulu-kuu 6. päeval. Keiserliku kõrguse Suurwürlst
Auu-järje pärija nime päew.

Reidšinatšid kroonu-pühi peetakse nenda kui Baastu
jutluse päewi.

Keisri Härra Tšwalitšeja sugufelts.

Aleksander III. kõige Wenerigi Tšwalitšeja
ja Keiser ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e.,
sündinud 26. Weebruari 1845.

Maria Weodorowna, Keisri Proua, sün-
dinud 14. Nowembril 1847.

Nende lapsed: 1) Tšesaarewits, Suurwürlst
ja Auujärjepärija Nikolai Aleksandro-
wits, sünd. 6. Mail 1868. 2) Georg

Aleksandrowits, sündinud 27. Aprillil
1871. 3) Ksenia Aleksandrowna,
sünd. 25. Märtsil 1875. 4) Michail Alek-
sandrowits, sündinud 22. Nowembril
1878. 5) Olga Aleksandrowna, sün-
dinud 1. Juunil 1882.

Keisri wennad:

1) Suurwürlst Wladimir Aleksandro-
wits, sünd. 10. Aprillil 1847.

Dema proua Maria Pawlowna, sündi-
nud 14. Mail 1854.

Nende lapsed: 1, Kirill Wladimi-
rowits, sündinud 30. Septembril 1876.
2, Boris Wladimirowits, sündinud
12. Nowembril 1877. 3, Andrei Wla-
dimirowits, sündinud 2. Mail 1879.
Suurwürlstiprintsess Helena Wladimi-
rowna, sünd. 18. näarikuu päeval 1882.

2) Suurwürlst Aleksei Aleksandrowits,
sündinud 2. Januaril 1850.

3) Suurwürlst Sergei Aleksandrowits,
sünd. 29. Aprillil 1857.

Tema proua Selissaweta Feodorowna,
sünd. 1. Nowembril 1864.

4) Suurmürst Paul Aleksandrowits,
sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri õde:

Suurmürstina Maria Aleksandrowna,
Edinburgi hertsogi prints Alfredi proua,
sünd. 5. Oktoobril 1853.

Raada

päewade näitus.

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pääwa, Tartus, 3 nädalat ja
Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat, 2 p.
10. Haapsalus, 2 p. 17. Koloweres, Vääne-
maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pärnus,
hooste ja lina laat, 3 p. ja Wolmari lina
laat. 26. Reblaste=mois., lina laat, 2 p.
27. Rakwere=linn., 2 p. Rapla, 3. Reedel
pärast Nääri p.

K ü ü n l a = k u u ,

2sel Paldiskis, ja Wõrus. Waskas ja Wil-
landis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus,
lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8.
Waskas lina laat. Lihulas, esmaspäawal enne
Wastlap. 15. Willandis lina laat; Riigas
hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Audrus,
reede enne Wastlap. 20. Kiwiloos 2 p. 22.
Wõrus saksa laat 8 p. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Bärkeni mõisas, Allendorwi kiriku
juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp.
pärast 3. püha paastus, 2 p. 15. Paide
linnas, lihawõte laat. Palmisi mois., Tallinna
maal, pääw pärast lihawõte pühi. Willandis,
nädal pärast Suurt Neljapäawa.

J ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linn. kauba laat. Ubenurme
kih. Luudingi laat. Pärnus, Esmasp. ja teisip.
enne Jürip. 20. Ruhjas ja Anijde=mois.
Harju Saani kih. 25. Wana Salkenhowi=mois.

L e h e = k u u ,

9. Rabinas.

J a a n i = k u u ,

11^{mal} Wõnnu-linnas, 7 p. ja Isshernas. 16. Rakvere-linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Tal-linnas, saksa laad, 2 näd., Paides, ja Palmfi mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Wõru-linnas. 22. Willandi linnas 2 p., Paju mõisas, Saaremaal 2 p. 26. Tarwaste mõisas. 27. Tallinnas ja Waskas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

2^{tel} Pärnus, ja Karksi-mõisas. 10. Kuresaare linnas, saksa laad, 12 p. 20. Pärnus, saksa laad 3 näd., ja Riigas willa laad, 3 p. 26. Wolmris.

L ö i k u s e = k u u ,

1^{tel} Saaremaal, Saama kihelkondas, Sere-mõis., 3 p. 7. Wõru linnas. 10. Lemsi-linnas, Moisekaste-mõis. Wõru-maal, ja Walga-linnas. 15. Helme-mõis., 24. Wäste-Rose- ja Roosi-mõis., Wiru-maal. 27. Uue-mõisas, Willandi-maal. 28. Killingi-mõisas. 29. Velle-mõisas. 30. Kaantso-mõisas.

M i h k l e = k u u ,

2^{tel} Abja-, Tammiste- ja Torke mõis. Saa-

remaal. 4. Råbina-mõis. 6. Saakeperi-mõisas, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linnas. 9. Udseli-, Kastna- ja Purtniko-mõis. 10. Mõnniste-, Patkul- ja Oidre-mõis. Paide-linn. Wanas Salatsis, Sõrgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdrawere mõis. 14. Antso-mõis., Uue-mõis. ja Haapsalo-linn. 15. Kuresaare- ja Põltsamaa-linnas, Koorte- ja Salatsi-mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru-mõis. 20. Wändra-mõis. ja Narwa linnas. 21. Paldiškis, Sanno-mõis. ja Wolmeri-linnas. 22. Palmfi mõisas, Tallinna maal. 24. Tõhwi, Lihula-, Willandi- ja Wõru-linnas. 26. Tallinnas, ja Kuresaare linnas. 29. Mihkli kiriku juures; Keblaste- ja Keila-mõis. Walga-Rakvere-, Tartu- ja Wastse-linnas. Pärnus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõelehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

1^{tel} Heinaste mõisas 2 p. ja Kaarma Suures-mõisas. 4. Koloweres. 5. Råbina ja Uwi-

nurmes, Lohusoo küla juures, 2 p. 6. Tar-
waste-mõis. 7. Wõrus lina laat. 9. Lemsi
linn. ja Taali wabrikus. 10. Rão-mõis. 11.
Wana Saffenhowi-mõisas. 13. Alatskiwi
mõisa. 15. Lustiwere- ja Weski-mõis. 16.
Wõnno-linnas. 18. Sindi mõisas. 19.
Kullinna mõisas, Tallinnamaal. 20. Wändra,
Kausa mõisas. 23. Wolmeri-linnas.

T a l w e = k u u ,

11el Tartus, lina laat. 5. Paides, lina
laat, 2. p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10.
Mustwee-külas, ja Wõru-linnas. 15. Wi-
galas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Wolt-
weti-mõis. 20. Walga-linnas lina laat. 25.
Willandis ja Wolmaris lina laat.

J ü u l u = k u u ,

5mal Põdraweres, lina laat. 5. Rabinas.
10. Paides ja Wõnnus, lina laat. Märja-
maal, 3. Kristuse tulemise püh. Pärnus, es-
maspääw ja teisipääw enne Jõulu. 27. Walkas.

Uue aasta laul.

Wiisil: Kõik tulge minu juurde nüüd.

Nüüd wana aasta lõppenud

Ta uus on jälle hakkanud,

Dh Sumal! Sinu armus.

Meid oled sõõtnud, katnud Sa,

Kui isa last, nii armuga, —

Sest on mei' süda rõõmus!

Nii kui Sa ait'sid lõpeta',

Nii aita ka nüüd hakata,

Et m'e Su nime kiidaks.

Dh anna meile helled a'ad

Ta õnnista kõik seda maad,

Et kõik Su armu tunneks.

Kõik waesed lapsed, lesed ka,

Dh Issand! wõta hoida Sa,

Kõik kahju keela ära.

Meil' kõigil' ole Isaks Sa,

Et elaksime mureta,

Ta põlgaks ilma kára.

Mis Sumal teeb, on hästi.

Mis Sumal teeb, on hästi tehtud, ja inimese mõtted ei ole mitte Sumala mõtted. — Palju on neid, kes Sumala targa nõuu ja tööde üle nurisewad ja oma rumala = targa armamisesemale jöledaste kohut mõistawad niikaua, kuni Sumal ise neile (ükskõik mill wiisil) seda selgeste ette paneb, et nende mõtted ja armamised midagist ei ole ja Tema mõttedega koguniste kokku ei lähe. Inimene mõtleb aga üksi selle oleku järele kõi omad elusäadelused minewad, mis temal käes on, sest et tema silmad tulewiku sisse aimata ei wõi, ja see'p see wiga on, millepärast Sumala wastu nurisetatakse, kes kõi ette ära näeb ja Oma helduse ja armu pärast inimeste eneste hingede kasuks seda säeb. Siin, armsad ristiennad ja õed! panen mina teile kohe ühe näituse ette, et: mis Sumal teeb, on hästi tehtud. Igaühele ei näita küll Sumal mitte

Oma hästi tehtud töösid ära, waid arwa on neid, kelledele Tema ilmutab.

Üks waene wana leß emakene, kes kiriku lähedal elas ja kurwalt oma igawese uinumisele lainud pojade, mehe ja kõiide sugulaste peale mõteldes kurwalt istus ja igawust tundis, ja ka tänagi tema wiimane sõber temast lahkunud oli, rõhus teda wäga. Aga kõiige suurem kahju oli temale pojade pärast, kes, kui täiskaswanud mehiks oleksiwad saanud, temale siis abiiks ja tueks oleksiwad wõinud olla. Tema nurises sellepärast wäga Sumala wastu.

Nõnda istudes ja kurwa oleku sisse wajunud, jäi tema uinuma, ja omas uinumises kuulis ta, kui kiriku kellasid helistadi. See oli temale ime, et nii wara juba helistadi. Ta pani oma pisukese laternasse tuld ja läks kirikusse. Kirik oli juba tuledega walgustatud, aga mitte nõnda kui ikka, kui küinlad põlesiwad, waid üks isikarwa amariku walgu.

Inimesi oli ka juba õige rohkesti kogunud ja pingid nii täis, et wana emakesele kusa-

gil istumise aset enam ei olnud. Ta kui ta neid inimesi terasemalt tähele panema hakkas, tundis ta, et need kõik tema endised sugulased, kes juba ammugi surnud olivad, wana moodi riides ja kahwatanud nägudega. Need samad ei rääkinud ega laulnud, waid mühin ja kahin oli kuulda.

Seal tõuufis üks sugulane istmelt ülesse, astus wana emakese ette ja ütles temale: „Waata sinna altari poole, seal näed sa oma poegi!“ Emakene lõi silmad sinna poole ja nägi omi mõlemid poegi, ühte wõllasambas rippunud ja teist ratta peale siutud olemat.

„Näed sa nüid, emakene!“ ütles sugulane, nõnda oleks nendega sündinud, kui Jumal ei oleks neid nende noorespõlwes, kui ilmasüita lapsukesi enese juurde wõtnud. Ära kurwasta ega nurise mitte Jumala wastu, sest: mis Jumal teeb, on hästi tehtud!

Emakene läks wärisedes kodu ja tänas Jumalat oma põlwepeal, et Tema paremine on teinud, kui et tema seda mõelda oleks wõinud, ja palus oma eksitust andeks. Sest

ärkas tema üles ja sai aru, et Jumal sellel wiisil Oma tarka nõuu temale äraseletada oli tahtnud, mis tema oma rumaluses mitte õige ei arwanud olemat, ja palus ka nüid ilmsi weel Temalt oma rumalust andeks.

Kolm päewa hiljem seda nägemist, läks ka temagi ära siit oma mehe, laste ja sugulaste juurde.

Halastamata õde.

„Ah! Õde on õe wastu halastamata? Siis peab taewas ja maa kokku langema, kui see päälkiri tõsi on, mis asjade aruandja oma lisandikus awaldab!“ ütles mõni, kellel „Jumala-weri“ südames on. Seesugust ütelist olen mina aga arwa kuulnud, ja sellest on siis tunda, et tõeste neid wähe on, kellel Jumala-weri südames, oma õe ehk wenna peale mõelda ja järele pärida, kuidas nende kâsi ka kâib, kas elawad külluses wõi puuduses, wõi kuidas elujärg on? Suurem hulk on

neid, (kui temal isi kõik heaste lähed) et ei hooli oma õigest wennast, õest ja suguvõsast midagist, kes teda küll enne mitmetpidi aidanud on, ja noh — ega siis keegi ometi nii tšnamata ei ole, et seda ära unustab. Aga ometige on see nõnda, et: „Mis täis kõht tühja kõhu waewast teab,“ ehk: „Teise häda on puu külles!“

Et „teise häda“ tõeste „puu külles“ on, panen ma ühe näituse siin ette. Asi on küll sellepärast wäga kurw, et see õede wahel sündinud on.

Kord elaswad kaks õde. Üks neist oli rikas ja elas igapäew rõõmsaste ja suureste, ega mõtelnudgi, et temal ka üks waene õde, kessel wiis last oliwad ja pealegi lesk, kes oma lapsi toita ei jõuudnud. Tema enesel ei olnud mitte üht ainust last.

Kord läks waene õde oma rikka õe juurde ja palus temalt oma lastele nälgakustutamiseks natukene leiba. Aga õe süda oli kiwifõwa ja jääkülma, tema ei annud midagist teisele, waid ütles: „Muul ei ole isigi mida-

gist majas, mis ma weel sinule annan!“ ja ajas teda kurja sõimusõnadega minema.

Kui tema mees, kes asjade tallituste pärast wälja oli rändanud, kodu tuli ja tükikese terwe leiba küllest maha lõikas, näitas tema filmist, kui oleks leib seest werine olemat; nõndasamuti ka naisele, kes seda nähes ära kõhkus ja oma pattu mehele ülesse tunnistas. Mees oli aga teistmoodi südamega. Ta ruttas sedamaid waese õele abi wiima. Kui ta tuppa astus, leidis ta teda Sumalat palumas; kaks nooremat last oliwad temal kääwarte peal ja kolm wanemat maas surnut!

Semeele pakkus temale nüid leiba ja muud toidust ja wabandas ennast, et ta kodu pole olnud ning nurises õe ihnuse ja halastamata südame üle, sest tema ei olemat midagist ära keelnud andmast. Siis jutustas ta temale oma nägemist, millepeale õde temale siis oma pattu ülesse tunnistanud ja tema nüid isi abi tooma tulla rutanud.

Sinnetu aga ütles: „Maapealist leiba ei ole meile enam tarwis! Kolm on Sumal juba

Oma lauale kutsunud ja saab meid ka pea järele kutsuma!"

Maewalt oli ta neid sõnu ütelnud, seal tõmbasivad ka need kaks wäetimat weel wiimast korda hinge ja olivad surnut!

Wiimaks murdis ka ema süda ja — langes surnult maha!

Seda nähes kohkus rikka demees ära, ta jooksis kodu ja rääkis naisele, mis ta oli näinud.

Halastamata õde langes nüid küll ahas-tuse sisse ja kiskus eneselt juuksed peast ära. Aga mis see nüid kõik enam aitas? Tema oleks nüid oma poole waranduse ära annud ja kes teab mis weel teinud, aga mis surnut, see surnut! Laske teda küll auufaste mahamatta, aga ta süda jäi eluks ajaks rahunumaks, nii et õõselgi hirmutawad unenäud temale rahu ei annud, waid ohkas ühte puhku, jagas küll wäestele armuandisid, aga rahu ei tulnud enam iialgi tagasi, kuni wiimaks surma sängi langes ja hinge heites weel hüidis: „Dh õde ja lapsed! Dh andke andeks minu

rasket süidi! Dh ärge kaebage mitte Jumala kohtujärje ees minu peale!"

Sellesarnatsid ja muid selle asjasse puutuwaid näitusi oleks muul weel küllalt ettepanna olemad, aga olgu sellest ühest selleks korraks küllalt.

Armastusele nõidumine.

Mõned emad kaebawad wäga selle üle, et nad oma tütardele mehi ei saada. Mehi olla küllalt, aga ükski ei taha neile wäimeheks tulla. Wist mõni kade olemat nende tütrede kodu pannud; muud wiga ei wõida olla, sest tütrede olla kenad ja wirgad küllalt ja mõista igat ühte tööd ära teha. „Ei, selle wastu piab abi otsima, muidu see ei parane! Küll w'a Rõõsu Kadri teab rohtu selle wastu, kui temale natuke põlle sisse puistame sa piuske pistame."

Ruidas delbi, nõnda ka tehti.

Oli ühel laadapäeval, kui palju noori mehi koku olivad tulnud. Seal astusivad kaks wanaeite ühte trahterisse ja suur pudeli täis esimese numre proowi „karakast“ oli põlle all peidus, mis wist Rõksu Kadri piust läbi käinud ja sortsitud oli.

Seal hakkas nüid pudeli eidele helduse läbi iga noore mehe alumise moka peal „karu-kamme“ kaswatama, kus juures eidele jutt nagu tatrakeski jooksis. Noh, teada muidugi, et seesugust märjusest ära ei põlatud, ja pealegi weel lahkest südamest pakuti ja ilma hinnata anti.

Mehed rüüpasid ja tänasid, kuni pudeli põhi paisma hakkas, sest karakas maitset wäga magus siirupiga.

Wiimaks pakuti ka ühe noore mehele, kes seniajani ükspäini nurkas istus ja kõik seda nalja pealt waatas ja mõtlema jäi, mis see tembutamine õigeti tähendama pidi? — Kui pudeli wästu oli wõtnud, waatas ta sinna sisse, ja omaks ehmatuseks nägi ta hulk musti karwu pudeli põhjas, wiina sees keerlewad.

Nüid aimas noor mees kohe, mis see tembutamine tähendas. See oli ju armastusele nõidumise rohi! Ruttu andis ta pudeli ühe oma kõrwale istuja külamehe kätte, kes sellest midagi ei teadnud, mis noormees oli näinud ja pani rõõmuga pudeli suu juurde ja rüüpas tubli suutaie, nii et wiin kõige karwutatiga suhu tuli, mida mees, pudelit kääst maha wistates suust wälja sülitas ja kiruma hakkas: „Tuhad ja tuline pirakas! sihukest nõiasolki antakse minule juua! Ptui!“

Ruttu ja suure hirmuga ümber waadates, waigistasivad ja wabandasivad eidele külamehele ära, et see wist kogemata ja ettewaatamata wiisil tulnud olla, ja lasti temale trahterist pool kortert puhast spiiritust anda, et ta mitte suurt kára ei teeks; sest mõned hakkasivad juba küsima, mis külamehel wiga ja miks pärast pudeli katki wiskanud, mida neile wastuseks anti, et pudel olewat kogemata kääst maha kukkunud ja katki läinud, ning et mees sellepärast nüid kiruda. Külamees rüüpas spiirituse ära ja ei teinud suu-

remat kisa ka enam ühtige. Nõnda jäi siis kõik jälle soiku.

„No, kas sortisitud wiin noori mehi nüüd kosjale kihutab?“ küsis ehk mõni. Nendele vastan ma, et see asja veel hullemaks tegi; sest nõiatud wiina jagamise jutt lagunes laiale, ja waesed ilmasüita neiuksed langesiwad oma emade tembutamise läbi naeru alla!

Nõnda saadawad wanemad isi omi lapsi tühja ebausku tembutamise läbi teutuse alla, mis ehk ilma sellela ometi wiimaks õnneks oleks läinud ja mõni nendest auusaste tanu alla saanud. — Oh sa pime ebausku! millal laud sa suutumaks maa pealt ära?

Kiusamine.

Ragu see juba teada, et mõni oma enese arwatud tarkusega ehk kawalusega, wõi ka kiusu pärast teisele häbi teha tahab, aga isi wiimaks selle sisse sattub.

Nõnda oli lugu ka ühe rikka Saksa maa kodanikuga Bärliini linnas. Temal oli suur rohuaid, kus kõikfugu taimesid, lilleid ja puid igast maailma jagudest kaswamas oliwad ja ühest hästi õpetatud taimede tundjast haritud sai, kes kõige taimede, lillede ja puude seemned äratundis. Sellele näitas tema peremees kuiwatatud heeringa marju ja küsis, mis seemned need olla?

Aidnik, kes peremehe uhkust ja tarkuse kiusamisest tundis, ütles: „Sunnen küllalt! Need on need seemned, mida Ladina keele Polpus fluscimus kutsutakse ja üks wäga aruldane soojamaa taimede sugu on.“

„Kui palju aega läheb temale ülestõu-
miseks?“ küsis peremees muigades.

„Eigi 14 päewa,“ vastas aidnik kawa-
laste.

Aga et peremehele sagedaste külalisi kõi-
wad, ja tema oma uhkuse pärast wäga suure-
line oli, kutsus ta jälle sõbru kofku, et aid-
niku kunsti ja tarkust oma tarkusest wähen-
dada.

Sõbrad tulivad kokku, kes kutsujast paremad ka sugugi ei olnud. Pärast sõdmist küsis ta aidnikult: „Kas seeme on juba ülestõuunud?“

„Jah!“ oli vastus.

„Ah, see on natukene liig!“ pomises peremees ja läks külalistega aida, seda imetegu vaatama, aga jäi isi nagu mõtlema. Tema armas wist, et aidnik teda mõne kawalusega üle saab lödma.

Kui aias olivad, küsis ta, kus see uus taimede felt on? Aidnik wiis neid nüüd ühe ümarguse peenra juurde, tõstis ühe kummeriku klaasi üles, mille all hoolega haritud mustamulla peenar oli, kust kolm rida soolatud heeringate päid wälja wahtiswad.

Külalised naersiwad kõik selle nalja üle, aga peremees ise mitte, sellepärast, et aidnik temale teiste ees „pitka nina“ tegi, mida ta temale soowis, ja pomises salaja enesele habeme sisse. Ta meel oli küll paha, aga ei wõinud midagi sinna parata. Siiski ei olnud ta aidniku peale pahane, waid läks tema

tarkuse pärast weel uhkemaks ja kiitles teistele, et kellegil niisugust tarka aidniku ei olnud kui temal, ja jutustas siis sõbradele ära, kuida tema aidniku kiusata tahtnud, aga see teda üle lödnud. Selle peale pööris ta aidniku poole, andis temale kätt ja ütles: „Tõde poolest, armas August! olete üks tark mees, kelle sarnast wähe leida on. Mina tahtsin küll teile häbi teha, aga sain isi. Siiski jääb mulle Teie tarkuse läbi üks osa auu ja uhkust!“ Seda üteldes andis ta aidnikule 50 taalert kingituseks ja ütles: „Seda wõtke minu käest oma osawuse pärast auupalgaks ja selle täheks, et ma Teid enam kiusama ei hakka!“ — Ka teistest isandatest kinkiswad mõned kaks ja kolm taalert aidnikule ning andsivad temale kätt.

Täis rõõmu läks aidnik nüüd kodu, ning rääkis oma kawalust oma poisitele ja tegi neile õhtu ühe pisukese rõõmupidu.

Kindla sõnapidaja mees.

Sellel ajal, kui Moorlased Spaania maalt veel wäljaaetud ei olnud, tappis üks Spaa-
nia maa mõisnik ühe noore Moorlase ära,
kellega ta nii tülisse oli läinud, et mõlemad
wastastiku sõariistad wälja tõmmasiwad. —
Spaanlane pidi ära põgenema; sest tapetud
Moorlase seltsimehed ajasiwad teda taga, et
temale seda kätte tasuda. Tema sai veel ilma
nõgemata üle ühe aia müüri hüpata. Aga et
temale sellel silmapilgul just aia peremees
wastu tuli, jutustas ta sellele oma õnnetust
ja palus kaitsemist. Ilma sõna rääkimata
wõttis Moorlane puu küllest ühe õuna, mur-
dis pooleks ja andis teise poole põgenejalle,
üteldes: „Kui sa selle ära sööd, siis oled sa
minu külaline ja wõid julge olla, et ma find
oma kaitsemise alla wõtan.“

Sellel samal õõsel, mõni tund hiljem, sai
seesama aiaperemees teada, et tapetud noor-
mees tema poeg olnud. Isa süda oli küll

walu sees, aga siiski oma tõutuse peale mõtel-
des, waigistas ta ennast ja läks mõrtsuka
juurde, üteldes: „See noor mees, keda sina
ära oled tapnud, on minu poeg, minu ainus
suguwõsa kánnu õks ja minu kõige kallim
wara olnud.“ Kui ma káttemáksmise healt,
— mis usu járele, — kuulda wõtaksin, siis
piaksin sina minu káe lábi surema; aga ma
olen sulle kaitsemist tõutanud, seepárást annan
sinule seda nõuu, et sa sedamaid siit ára-
põgened, enne kui keegi minu omásetest náeks.
Ma olen sinule ka ühe hobuse wárawa ette
walmis pannud. Põgene nüid ruttu ja anna
Zumalale tánu, kes minu wihaméelt on wai-
gistanud, et ma oma tõutust olen pidada
wõinud! Nüid rutta!“

Üksteistkümmes kásk.

Wõib olla, et see ehk 7. Moosese raama-
tus seisab, mida mõned ütlewad olnud ole-
wat! — Minu filme ette ei ole küll seda

sattunud. Aga 11nes käst peab ikka siis olema, kui kumme käsku mitte hoolega peetud ei saa. Selle seletuseks tahtsin ja tahan näituseks sõnade teel ühe seesuguse tõeste sündinud teo jutustada.

11 aastat tagasi, oli üks noormees, keda B. linnas kadetti-kooli vastumõetud oli. Ta oli aga oma vanematest nii ära ellitatud, et sellise sõdgiiga rahul ei olnud. Mis nüüd teha? Kadettidel ei olnud aga mitte luba, ei trahterisse ega mõraste majasse minna. Range himu kihutusel, paremat toitu saada, (sest raha oli temal,) lippas ta salaja lähema trahterisse ja võttis seal raha eest, mis süda suutis. Kui ta nüüd kõhu täis oli sõõnud ja ka mõne lonksu joodavad wiina peale joonud ja kõik äramaksunud oli, siis katsus ruttu minekut teha.

Aga võtku segadust! Kui trahterist wälja wilpsas, nägi ta kohkudes oma ülemat eemalt wastu tulewat. — Mis nüüd teha? Sest see oli teda juba näinud, kust ta wälja tuli. — Nüüd pidi 11nes käst teda aitama.

Üks sirge isand, kes mõni kaupmees ehk muud midagi mõis olla, seist et ta sõamehe ülikonda ei kannud, käis temaga sedasama teed edasi. Sedamaid astus noor kadett tema juurde ja palus luba, tema käetõrwas edasi minna. Mõeras isand naeris ja lubas, ja nõnda läksiwad nemad nüüd, kui isa ja poeg, kuni ülem wastu tuli ja mõeligi sõamehe wiisil kätt kübara külge pannes, wäga alandlikult teretas, ja noor kadett tegi sedasama päaliku wastu.

Noormees oli mõderale oma asja asheajal ära rääkinud, millepärast temal tarmis olnud mõderaga käetõrwas käia. Sest kui ülem teda trahterist wälja tulewat näeb, siis piaks ta 24 tundi wangis istuma. Et mõeras isand teda oma seltsi wõtnud, olla ta selle eest südamest tänulik.

Teisel päewal, kui kadettid jälle oma wiisi järele hommiku kokku tulnud, sai 11ma käsutundja teiste hulgast wälja, ülema ette kutsutud ja küsitud, kes see mõeras isand olnud, kes eila temaga käsitse uulitsa peal käinud?

„See oli minu onu!“ vastas noor mees.
„Soo!“ ütles ülem, „kust ajast saadik on
prints P. K. teie onuks saanud?“

Seda kuuldes, ehmatas noormees nõnda
ära et ta sõnagi suust ei saanud. Ülem aga
ütles: „Kuninglik kõrgus on minule käsku
annud, et teie omast 24 tunni wangitrahwist
mitte lahti ei pia saama, mis teie teeninud
olete. Et teie aga kuningliku kõrgusele juba
noore ea sees hädalisel ajal olete näitanud,
kudas mõnikord inimesele 11net käsku tarwis
on peast mõista, siis tahab prints teite lõu-
nasõõgi eest niikaua muret kanda, kunni ka-
detti-maja sõõgiga harjunud olete, ja loodab,
et teie edespidi mehe-eal ja wäeteeniistuses
kui ohwitser, tarwilisel ajal ka niisama 11.
käsku alati peast saate mõistma, nii kui eila;
aga see ei pea mitte käsu üleastumiseks, waid
kohuse täitmiseks sündima!“ — Seada mui-
dugi, et noormees neid sõnu tallele pani ja
ülekäsu astumise eest ennast hoidis.

Kallis põlatud kingitus.

Arst oli ühe rikka káki ehk „piruki“ wab-
riku peremehe ühest kurjast haigusest lahti
peastnud.

Ühel päewal läks termeks saanud wabriku
peremees arsti selle hea teu eest tänama ja
temale ta waewa äratasuma ning pakkus ka
temale ühe hani maksast káki kingituseks, mida
arst aga mitte wastu ei wõtnud, sest tem-
arwas sellelábi oma palga ehk wáhendatud
saawat. Ta ütles kaunis kálmalt teisele:
„Mina ei wõta ilmaški üht kingitust wastu,
waid teil on minule mu waewa eest 1200
wrancki maksta!“

Wabrikant, kes arsti mõtted aimas, nae-
ris ja wõttis nua taskust, lóikas káki pooleks
ja wõttis sealt seest 2000 wrancki paberi raha
wálja, mis hõbedase hoiu sisse hoolega kinni
pantud, ja palus sellest 800 wrancki tagasi
anda. Seda náhes tegi arst káll kohkudes
suured filmad, ja oma rumalust kahetsedes,

pidi ta tagasi andma. Seda kätti kõige seal
sees oleva rahaga tahtis wabrikant arstile
muidu tänukingituseks anda ja palga weel
pealegi maksta. Aga et arst isi oma wale
armamisega seda arapõlgas, seepärast jäi ta
sellest ilma ja teine ei pakkunud temale teist-
korda ka enam.

• Araabia-maa kohtumõistmine.

Üks Spaania maa laewa kapten tuli suure
käraga selle maa kubneri juurde ja kaebas,
et kaupmees temale kauba tooma eest hinda
ära maksa ei tahta; aga kubner kaskis
teda teineford tulla. Nõnda käis tema mitu
korda, ja ikka kaski teda jälle teineford tulla.
„Tule Jumal appi!“ mõtles kapten ja läks
ühel hommikul õige wara kubneri juurde,
kus teda kohe siise lasti. Kui ta oma asja
ära oli rääkinud, sai temale kohe wälja mak-
setud. Nüid küsis kapten, miks ta mitte kohe

oma õigust kätte ei ole saanud? See olewat
temale nüid suurt kulu teinud! „Sellepärast,“
wastas kubner, „et sa igakord, kui minu
juurde tulid, ikka puru-joobnud olid, ruma-
laste ja ropuste rääkijid, ei mõinud mina
sinu seletusest aru saada. Aga et sa nüid
selge mõistusega oled tulnud ja oma asja ka
selgeste ja otse ära oled rääkinud, seepärast
saiid sina ka oma õiguse. Joobnud inimese
asja ei mõi ju ükski kohus seletada, sest et
temal terwet aru ei ole, waid üksikõnu edasi
jorub, millest keegi aru ei mõi saada, ega
õiget otsust anda.“ — See on see wiga, et
mõned nurisewad, et kohus neile õigust kätte
ei anna, kuna neil õigus küll olla. — Selle-
pärast mine targa meelega, ja kui sull õigus
on, küll siis seda ka saad. Aga joobnud
peaga jääb sa ikka ilma.

Tululikud õpetused.

Kes aia ehk muud põstifi maa sisse panevad ja soowivad, et nad kauemine mädamise vastu seisakšivad, pangu ladwa otsad allapoole, siis on nad head küllalt, ilma et neid põletada tarwis oleks.

Kes oma terwist hoida tahab, piab selja sooja hoidma, see on: willast riidet palju ihu peal kandma, isiaranis nõrgemad inimesed; sest külm teeb neerudele ja kopsule wiga, mille läbi ka tiisiku tõbi sündida wõib ja ka inimest, kes enese terwise eest hoolt ei kanna, enneaegu hauda wiib. Neerud, kops ja süda on need inimese elu ja terwise hoidjad.

Mesilaste, erilaste ja waablaste nõrkumise vastu aitab sibulaks, mida nuaga katki lõigatakse ja siis, kui nõel wälja tõmmatud on, haawa kohta selle sisuga õrutakse, mis kohe walu ära wõtab ja ülesse ei lase paistetada.

Kange kõha vastu wõtku tsitroni sahwiti nii palju kui isi soowib ja segagu peenikest suhkurt sinna sisse, et see nii paksumaks ja tihkema läheb, nagu siirup. Sellest wõtku siis aeg-ajalt üks teelusika täis sisse. Küll siis kõha kaub.

Ernid pehmeteks teeta wõib seeläbi, kui pisukesel lusika täie soodat erne patta pannakse.

Lutikaid kautada, wõtku rohelist seepi ja sulatagu palawa wee sees ära. Nõndasamuti sulatagu ka puhastatud pansõrmi ja ninatubakast palawa wee sisse ja segagu sebiga ära ning määrigu siis kõik kohad, kus neid aga on, küll nad siis kaduwad.

Leiba hallitamise eest hoida, segagu taigna sisse natukene aniisi ehk ka kõõmlid, seeläbi seisab leib kauem wärskke ja ei lähe ka mitte hallitama.

Wärsket õlut ruttu selgitada, wõtku peu täie soola, põletagu seda raud labida

ehk panni peal ära ja pangu waadi sisse. Küll õlu siis warsti äraselgib, ja soolast magu ei ole tundagi.

Kartohwliid keldres ja aukus mädanemise eest hoida, pangu augu ehk keldre põhja peale õhukene kord peenikest kustusutamata lupja, siis wiie tolline kõrge seisus kartohwliisi, siis jälle lupja j. n. e. Nõnda pandud kartohwliid saawad kõige haiguse eest hoitud, ka seal, kus juba mädanemine alanud, jääb see seisma. Ka wesised ja muu wigalisi kartohwliisi mau poolest, muuta niisugune hoolekandmine paremaks.

Ralja tilgad.

Ühte külafooli tuli koolikatsuja. Katsumise juures küsis ta ka, kust müristamine sündida? Esiotsa ei teadnud keegi wastada. Wiimaks tõstis üks poisj kae üles ja ütles: „Müris-

tamine tuleb minu wanaema kontidest.“ Mõlemad, kooliõlem ja koolmeister, tegiwad suured filmad ja waatasiwad poisi otsa. „Kuidas nõnda?“ küsis kooliõlem wiimaks. — „Kui müristamine wäljas on,“ wastas poisj, „siis ütleb wanaema igakord: „Seda tundsin ma juba 8 päewa oma kontides.“

Kord istus üks 90 aastat wana emakene ahju taga pingi peal ja tema lapselapsed istusiwad tulewalgusel tõi juures. Korraga hakkas wana emakene nurkas heledaste naerma, nii et lapsed teda rumalaks minewat arwasiwad ja küsisiwad temalt, mis tal wiga pidi olema? „Ei ühtige, mu lapsed,“ kostis wanaema, „muul tuli weel minu kosja-õhtu meelde.“

„Kas sa isa weel elab?“ küsis üks wõeras ühe poisikeselt. — „Elab küll, aga ta ei ole enam mitte minu isa, waid onu!“

waſtaſ poiſike. — „Kudaſ nõnda?“ kũſiſ
wõderaſ jãlle. — „Minu onu jah!“ ütles
poiſike kãredamine. „Tema ſai ſeſt ajaſt mu
onukſ, kui minu ema arasuri ja tema ſiis
ema õe enefeſe naiſekſ wõttis.“

Kakſ meeſt waidleſiwad ùkſteife. ùkſ
neiſt ütles: „Armaſ ſõber, ſina oled ùkſ eefel!“
Teine waſtaſ: „Kuule, kaſ ma ſellepãraſt ùkſ
eefel olen, et ma ſu ſõber olen, wõi oled ſa
iſi ùkſ eefel, et ma ſinuga ſõbrufſ teinud
olen?“
